

DZIENNIK WARSZAWSKI

Nr. 155.

Niedziela, 3 (15) Lipca.

1866 r.

Wychodzi codziennie, oprócz dni następujących, po świętach uroczystych i niedzielach. — Prenumerata w biurze Dyrekcji, ulica Miodowa Nr. 487 i Kaniorach. — Obwieszczenia przyjmują się za opłatą od wiersza druku: za 1-krotne obwieszczenie kop. 6, za 2-krotne kop. 9, za 3-krotne kop. 12. — Artykuły nadane do zamieszczenia w Dzienniku niezwracają się. — We wszystkim co dotyczy Dziennika, należy odnosić się wprost do Dyrekcji obu Dzienników Warszawskich.

Rok 3.

Prenumerata w Warszawie rocznie rs. 8. — Półrocznie rs. 4. — Kwartalnie rs. 2. — Miesięcznie kop. 67. — Bez odnoszenia w biurze Dyrekcji prenumerata nieprzyjmuje się. — Numer pojedynczy kop. 5. — Za odnoszenie do domu opłaca się miesięcznie kop. 5. — Na prowincji na stacjach Pocztowych w Królestwie i Cesarstwie: Rocznie rs. 9 kop. 20. — Półrocznie rs. 4 kop. 60. — Kwartalnie rs. 2 kop. 30. — Za przesyłkę w kopertach kwartalnie dopłaca się rs. 1.

PRENUMERATA NA TELEGRAMY.

Z powodu, że dotąd nie zgłosiła się dostateczna liczba prenumeratorem na telegramsy nasze drukowane w języku polskim i ruskim zroznoważeniem, a pragnęlibyśmy wprowadzić tę dogodność dla publiczności, oraz mieć możność rozszerzenia naszych telegraficznych stosunków, termin do zapisów na wspomniane telegramsy przedłużamy do dnia 3 (15) lipca, powtarzając, iż z zapisami zgłaszać się należy do Dyrekcji obu Dzienników Warszawskich, w domu pod N: 487 przy ulicy Miodowej.

SPIS RZECZY.

DZIAŁ URZĘDOWY. — Najwyższe podziękowanie. — Rada administracyjna. — Komisja rząd. przych. i skarbu. — Magistrat m. Warszawy. — Nominacja. — Egzekwator.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY. — Warszawa. — Przegląd polityczny. — Telegramy. — Z widowni wojny. — Wielkie wygrane pożyczki premjowej. — Uroczysty popis. — Bazar i Rodzina. — Tydzień targowy. — Podziękowanie. — Wypadek. — Telegrafy w Petersburgu. — Sprostowanie. — Stan Portugalji. — Anglja. — Polityka angielska. — Demonstracja. — Francja. — Misja ks. Napoleona. — Odjazd ks. Napoleona. — Warunki pokoju. — Układy o rozejm. — P. Beust. — Eskadra ewolucyjna. — Uchwały senatu. — Sprawa meksykańska. — Hiszpanja. — Pożyczka. — Prusy. — Warunki rozejmu. — Broń amerykańska. — Włochy. — Sprostowanie. — Korespondencja ze Lwowa. — Korespondencja handlowa z Gdańska. — Przewodnik Warszawski (Nowa restauracja). — Fejleton (Zachód słońca Warszawy; c. d.).

FEJLETON DZIENNIKA WARSZAWSKIEGO.

ZACHÓD SŁONCA WARSZAWY.

(Ciąg dalszy *)

Jeżeli ucztą lub bal wczorajszy, kończą się wcześniej lub później, to pan wstaje na drugi dzień, także wcześniej lub później; a brama pałacu zostaje tak długo zamkniętą, dopóty nie jest widzialnym, oprócz małej furtki stojącej zawsze otworem dla przybywających do księcia jego poufnych oficjalistów, klientów, wierzycieli, solicytantów, uczonych i artystów mających jakie interesa. Służba przyjmuje ich zwyczajnie *pan spi!* lecz wpuszcza ich do przedpokoju, jeżeli chcą czekać tak długo, dopóty pan nie wstanie. Tam znajduje się często towarzystwo składające się z piętnastu do dwudziestu osób, oczekujących z niecierpliwością na otwarcie pokoju sypialnego. Za ukazaniem się lokaja, otacza go wszystko co tylko życzy sobie przyjęcia od księcia i prosi o zameldowanie. Lecz lokaj spogląda na nich z obojętnością i wybiera tylko tych, którzy mu są znajomi, lub którzy uściśną go silnie za rękę, lub też tych, których książę wyraźnie kazał mu puścić. Wpuszczając do księcia tym sposobem wybrane osoby, zamyka natychmiast drzwi za nimi. Inne zaś osoby, znający lepiej lokalność, udają się do jednego z paziów lub też pisarzy, wręczają mu swą petycję wraz z prezentem, lub też dając mu

*) Patrz Nr. 82, 141 i 147.

DZIAŁ URZĘDOWY

Warszawa, dnia 2 (14) Lipca.

Urzędnik do szczególnych poruczeń przy Zarządzie Okręgu Naukowego Wileńskiego, Sekretarz Gubernialny Winogradow i niektóre inne osoby, ofiarowali 1,000 rsr. na rzecz szkół okolicy po za Niemnem w Gubernji Augustowskiej. Jego Cesarsko-Królewska Mość, zezwoliwszy Najmilszemu na przyjęcie ofiary rzeczony, tudzież na ustanowienie z dochodów od sumy powyższej, stypendjum w ruskich kursach pedagogicznych w mieście Chełmie pod nazwą — zgodnie z życzeniem ofiarodawców — stypendjum Cesarza-Oswobodziciela i na zasadach przez nich proponowanych. — Najwyżej rozkazać raczył: oświadczyć Sekretarzowi Gubernialnemu Winogradowowi i innym osobom, które udział w ofierze pomienionej przyjęły — Monarsze podziękowanie.

Rada Administracyjna postanowieniem z dnia 12 (24) Kwietnia r. b. N. 21,639 zapis rs. 75 czyli złp. 500 dla ubogich, testamentem na dniu 25 Listopada 1864 r. prywatnie sporządzonym i prawnie ogłoszonym przez Józefa Przybylskiego uczyniony, w myśl art. 910 K. C. z zachowaniem praw osób trzecich i pod warunkami w testamencie wyszczególnionymi zatwierdziła.

Komisja Rządowa Przychodów i Skarbu podaje do powszechnej wiadomości, iż opłata procentu zapewnionego od biletów skarbowych 25-rublowych III-ej serji, za rok trzeci, to jest za czas od d. 21 Lipca (1 Sierpnia) 1865 r. do dnia 21 Lipca (1 Sierpnia) 1866 r. zarządzoną została z Kasy Głównej Królestwa w Warszawie, gdzie poczynając od 20 Lipca (1 Sierpnia) r. b. 1866 trwać będzie bez przerwy, i dokąd posiadający takowe bilety zgłaszać się w tym celu mogą każdego dnia, od godziny 10 z rana do 1-ej z południa, wyjąwszy święta uroczyste i dworskie, oraz dni sobotnie na obliczenie Kasy przeznaczone.

Magistrat Miasta Warszawy. — W dalszym ciągu ogłoszenia w przedmiocie udzielonego kompanji pod fir-

mu jego nastaje zupełna cisza. Jeżeli nie ma posiedzenia sejmowego, lub rady państwa, książę odbywa przechadzkę konno, zewnątrz miasta, lub wychodzi pieszo, dla oddania wizyt swym znajomym, i tak zwany przyjaciółkom.

Tymczasem rozpoczyna się ruch w apartamencie pani domu. Z powodu iż dnia poprzedniego poszła spać o godzinie drugiej po północy, wstaje dzisiaj dopiero około 10-tej lub 11-tej. Zastaje wtenczas około łóżka swe przyjaciółki, które robią jej uwagi względem towarzystwa wczorajszego, słuchają jej własnych, lub też rozprawiają o urzędzie się mającej w dniu bieżącym zabawie lub o innych rzeczach. Znajduje też często na pobocznym stoliku elegancki liścik, dawnego kochanka, lub kilka listów nowych kochanków, postępujących dopiero od wczoraj za jej wozem triumfalnym i komunikujących jej swe uczucia. Często zrywa się przedko z łóżka, ubiera się w elegancki neglig ranny i odziewa głowę białym szalem indyjskim, tak iż tylko iskrzące się jej oczy są widoczne, aby nie spóźnić na rendez-vous w ogrodzie saskim, lub przyjmując u siebie przyjaciela, lub też dzwoni aby jej zastawiono śniadanie, rozkazując wprowadzić ludzi, oczekujących w przedpokoju, z kąd też za udzieleniem pozwoleniem wchodzi kupcy wszelkiego rodzaju, mężcy i żeńscy, z nowymi towarami lub starymi rachunkami, malarze, poeci, sztycharze herbów, rzeźbiarze, wirtuozi zapraszający na koncerta, świeżo przybyli fryzjerowie z Paryża, czyściciele zębów i tym podobne indywidua, wraz ze świetnie przystrojonymi i

ma Istomin, Schön et comp. przywileju z terminem do d. 21 Marca (2 Kwietnia) 1875 r., na wprowadzenie do Królestwa Polskiego udoskonalonego aparatu Bergera do oczyszczania kloak, Magistrat podaje do wiadomości właścicieli domów w Warszawie i przedmieściu Pradze, że od pomienionej kompanji zyskaną została deklaracja, w następstwie przez Władzę Wyższą zatwierdzona, mocą której taż kompanja zobowiązała się oczyszczać kloaki w domach prywatnych, wedle niżej zamieszczonych warunków, a mianowicie: 1) Że beczka aparatowa do wywożenia nieczystości kloacznych przeznaczona, mieścić będzie niemniej jak 42 1/2 stopy kubiczne czyli 102 wiader. — 2) Że za wywiezienie takiej jednej pełnej beczki z domów prywatnych, kompanja pobierać będzie stosownie do odległości miejsc od rogatek nie wyższe od następujących cen: a) z domów przy ulicach pierwszorzędnych w środkowym punkcie miasta położonych, rs. 5; b) z domów w ulicach 2-go rzędu bliżej rogatek położonych, rs. 3 kop. 75, i c) z domów przy ulicach klasy 3-ej najwięcej do rogatek zbliżonych, rs. 2 kop. 50. 3) Że ceny powyższe stanowią maximum żądania kompanji i takowe bynajmniej nie obowiązują właścicieli domów, którym służy prawo wchodzić w dobrowolne układy bądź z pomienioną kompanją bądź też z innymi tego rodzaju przedsiębiorcami o oczyszczenie kloak, na korzystniejszych warunkach. Obok tego Magistrat uważa potrzebnem objaśnić, że beczka aparatowa Bergera mieści w sobie 4 1/2 beczek zwyczajnych dotąd używanych, gdy zaś te ostatnie zwykle napełniane były nie więcej jak 3/4 objętości, przeto przyjąć można, że beczka aparatowa Bergera zawiera więcej nieco jak 5 beczek zwyczajnych. Z tego więc stosunku, każdy z interesowanych łatwo obliczyć może, o ile mniejszy jest koszt oczyszczania kloak tym nowym sposobem, który tę jeszcze przedstawia korzyść, że operacja oczyszczania odbywa się w porze dziennej, a zatem przedstawia możność skontrolowania wypełnienia beczki a nadto przy operacji nie wydziela się żadna woń zdrowiu szkodliwa. Wreszcie informuje Magistrat, że pod względem wysokości opłaty pobierać się mającej przez kompanję za wywożenie nieczystości kloacznych, ulice miasta Warszawy podzielone zostały na trzy klasy, mianowicie: Klasa I: Droga Jerozolimska od Nowego Światu do Marszałkowskiej; 2) Marszałkowska od Jerozolimskiej do Królewskiej; 3) Nowy Świat od Jerozolimskiej do Krakowskiego Przedmieścia; 4) Bracka, od Jerozolimskiej do Szpitalnej; 5) Widok; 6) Chmielna, od Nowego Światu do Marszałkowskiej; 7) Zgoda; 8) Przeskok; 9) Szpitalna; 10) Plac Warecki; 11) Warecka; 12) Sto-

Krzyżka, od Nowego Światu do Wielkiej i Bagno; 13) Mazowiecka; 14) Erywańska; 15) Jasna; 16) Szkolna; 17) Plac Zielony; 18) Zielna, od Chmielnej do Marszałkowskiej w zagięciu; 19) Bagno; 20) Plac Grzybowski; 21) Królewska; 22) Gnojna; 23) Skórzana; 24) Zimna; 25) Plac za Żelazną Bramą; 26) Ptasia; 27) Przechoźnia; 28) Graniczna; 29) Żabia; 30) Elektoralna, od Rymarskiej do Orlej; 31) Senatorska; 32) Plac Teatralny; 33) Niecała; 34) Wierzbowa; 35) Plac Saski; 36) Czyżysta; 37) Krakowskie Przedmieście z placem przy Kolumnie Zygmunta; 38) Trębacka; 39) Nowo-Senatorska; 40) Kozia; 41) Podwał; 42) Miodowa; 43) Kapitulna; 44) Wązka; 45) Freta, od Nowomiejskiej do Sto-Jerskiej; 46) Sto-Jerska; 47) Nalewki, od Długiej do Sto-Jerskiej; 48) Bielańska; 49) Danielewiczowska; 50) Długa; 51) Plac Krasiński; 52) Orla; 53) Rymarska; 54) Plac przed Bankiem; 55) Leszno, od Rymarskiej do Karmelickiej; 56) Tłomackie; 57) Karmelicka, od Leszno do Nowolipek; 58) Mylna; 59) Nowolipie, od Przejazd do Karmelickiej; 60) Przejazd; 61) Nowolipki, od Nalewek do Karmelickiej. — *Klasa II-ga:* 1) Droga Jerozolimska od Marszałkowskiej do Żelaznej; 2) Żelazna od Jerozolimskiej do Twardej; 3) Twarda od Żelaznej do placu Grzybowskiego; 4) Widok od Marszałkowskiej do Żelaznej; 5) Chmielna od Marszałkowskiej do Żelaznej; 6) Złota od Marszałkowskiej do Twardej; 7) Sienna od Marszałkowskiej do Twardej; 8) Zielna od Chmielnej do Sto-Krzyżkiej; 9) Wielka; 10) Sosnowa; 11) Ślizka; 12) Pańska od Wielkiej do Twardej; 13) Marjańska; 14) Ciepła; 15) Grzybowska od Gnojnej do Waliców; 16) Waliców od Grzybowskiej do Chłodnej; 17) Chłodna od Białej do Żelaznej; 18) Elektoralna od Orlej do Chłodnej; 19) Krochmalna od Gnojnej do Waliców; 20) Zatyłki; 21) Żelazna od Chłodnej do Nowolipia; 22) Nowolipie od Karmelickiej do Żelaznej; 23) Biała; 24) Solna; 25) Ogrodowa od Solnej do Żelaznej; 26) Leszno od Karmelickiej do Żelaznej; 27) Smocza od Nowolipia do Dzielnej; 28) Dzielna od Smoczej do Dzikiej; 29) Dzika od Nowolipek do Gęziej; 30) Gęsia od Dzikiej do Nalewek; 31) Nalewki od Sto-Jerskiej do Franciszkańskiej; 32) Franciszkańska; 33) Wałowa; 34) Nowiniarska; 35) Koźła; 36) Freta od Sto-Jerskiej do Zakroczymskiej; 37) Nowe-Miasto; 38) Kościelna; 39) Rybaki; 40) Stara; 41) Mostowa; 42) Bugaj od Zjazd do Celnej; 43) Ślepa; 44) Piwna; 45) Sto-Jańska; 46) Piekarska; 47) Rycerska; 48) Dunaj; 49) Stare-Miasto; 50) Jezuicka; 51) Dziekana i Kanonia; 52) Celna; 53) Brzozowa; 54) Krzywe-Koło; 55) Nowomiejska; 56) Rybaki od Mostowej do Kościelnej; 57) Sowie; 58) Marjensztadt od Sowiej do Krakowskiego-Przedmieścia; 59) Źródłowa; 60) Garbarska; 61) Boczna; 62) Bednarska od Sowiej do Krakowskiego-Przedmieścia; 63) Furmańska; 64) Karowa od Furmańskiej do Krakowskiego-Przedmieścia; 65) Gęsta od Furmańskiej w Górę; 66) Browarna; 67) Oboźna od Browarnej do Krakowskiego-Przedmieścia; 68) Topiel; 69) Tamka od Topiel do Alexandrii; 70) Alexandrija; 71) Sewerynow; 72) Ordynacka; 73) Wróbla; 74) Szczygła; 75) Smolna; 76) Książęca; 77) Rozbrat; 78) Górna; 79) Wiejska Dolna; 81) Agrykola Górna; 82) Ujazdowska od Agrykoli Górnej do Placu Św. Alexandra; 83) Plac Ujazdowski; 84) Piękna od Wiejskiej do Ujazdowskiej; 85) Wileza; 86) Mokotowska od placu Św. Alexandra do Wilezej; 87) Hoża

od placu Św. Alexandra do Marszałkowskiej; 88) Wspólna od placu Św. Alexandra do Marszałkowskiej; 89) Żórawia od placu Św. Alexandra do Marszałkowskiej; 90) Bracka od placu Św. Alexandra do Jerozolimskiej; 91) Nowogrodzka od Brackiej do Marszałkowskiej; 92) Krucza od Wilezej do Jerozolimskiej; 93) Marszałkowska od Wilezej do Jerozolimskiej. — Do klasy III, należą wszystkie inne ulice w Warszawie i przedmieście Praga.

Nominacja. Przez najwyższy ukaz do rządzącego senatu z dnia 17 czerwca, rzeczywisty radca stanu, szambelan książę *Lieven*, mianowany został kuratorem okręgu naukowego petersburskiego, z zachowaniem tytułu szambelana. (*Rus. Inw.*)

Erequat. Z najwyższego rozkazu udzielone zostało exequatur Piotrowi Barrow, konsulowi angielskiemu w Kiercu, i Henrykowi Porro, wice-konsulowi portugalskiemu w Odesie. (*Rus. Inw.*)

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

Warszawa, dnia 2 (14) Lipca.

Dziś znów nie otrzymaliśmy wiedeńskich gazet, a wszystko co teraz mamy ze źródeł austriackich z widowni wojny, ogranicza się na ciekawym ustępie z wiedeńskiego pisma *Kamerad*, zamieszczonym w naszej lwowskiej korespondencji, o odwrocie po bitwie pod Königgratzem (Sadową). Z telegramów dzisiejszych dowiadujemy się, że armja pruska posuwa się na całej linii poczynając od Szlązka aż do Iglawy, główna zaś kwatery pruska posunęła się do Czernohory, o trzy mile tylko odległej od Brüna. — Z włoskiej widowni wojny nie mamy nic nowego.

Co do układów w przedmiocie zawieszenia broni takowe ciągle się toczą, pomimo działań wojennych, ale te same dzienniki francuskie, które zapewniały, że zawieszenie broni dziś lub jutro zostanie podpisane, przyznają teraz, że w układach nastąpiło pewne zwolnienie, w skutku tego, iż przy roztrząsaniu podstaw zawieszenia broni konieczne trzeba roztrząsać podstawy przyszłego pokoju, co naturalnie musi opóźnić rezultat układów. Książę Napoleon, który miał bezzwłocznie udać się do głównej kwatery armji włoskiej, odroczył swój wyjazd, co wskazuje, iż zaszły jakieś trudności w układach, gdyż podróż jego nie może być bezskuteczną, i dopiero wtedy będzie mógł się udać do swego teścia z misją od swego dostojnego krewnego, kiedy będzie stanowczo pewnym, iż propozycja tego ostatniego nie zostaną przez Wiktora-Emanuela odrzuconą.

Jeżeli jest prawdziwą wiadomością podana przez *La France*, o stawianych przez Prusy propozycjach co do podstaw zawieszenia broni i co do podstaw pokoju, to nie można się dziwić, że układy napotkały znaczne trudności. Według tego dziennika, Prusy stawiają następujące warunki co do zawieszenia broni: aby im były oddane w Czechach twierdze znajdujące się pomiędzy granicą pruską, a obecną linią bojową armji pruskiej; aby im była oddana w tej prowincji kolej żelazna północna, łącząca Saksonję, Bawarję i Szlązk; aby armja pruska przez czas zawieszenia broni była żywna kosztem Austrii; aby armja południowa, która przybyła do Wiednia, zajęła stanowisko w punkcie równo odległym od Wiednia i od czworoboku twierdz; i aby Austrija wstrzymała się od powiększenia swej armji czy to przez pobór do wojska, czy to przez powołanie ochotników, oraz aby armja austriacka przez czas zawieszenia broni nie zmieniała swego stanowiska. Jeżeli te warunki są trudne do przyjęcia dla Austrii, to jeszcze trudniejsze wydają się proponowane przez Prusy podstawy przyszłego pokoju, które mają być następujące: wyłączenie Austrii z Związku niemieckiego; oddanie Prusom wyłącznego dowództwa nad siłami zbrojnymi lądowymi i morskimi Związku; oddanie Prusom reprezentacji dyplomatycznej Związku i nakoniec przyłączenie do Prus księstw nadelbańskich i niektórych części zajętych obecnie przez wojska pruskie terytorjów. Jeżeli takie są te propozycje, to trudno zrozumieć zrozumieć oświadczenie *Pays*, o którym nam donosi dzisiejszy telegram, że te propozycje są umiarkowane, i że jest nadzieja, iż zostaną przyjęte w przyszły wtorek. Austrija musiałaby być ogromnie wycieńczona, żeby zgodziła się na takie warunki, dla tego wcale nie można się dziwić, jeżeli w obec tych propozycji myśli o dalszej wojnie, odbywa nowy pobór do wojska, a w arsenałach swych każe robić broń igłową. Misja zatem, jakiej podjął się cesarz francuzów, nie jest tak łatwą, jak się zdawało dziennikom francuzkim.

Telegram z Wiednia podaje znów podług paryskiej *La Presse*, następujące francuskie propozycje pośredniczące: Obecny związek niemiecki będzie rozwiązany, a nowy zostanie utworzony, z wyłączeniem Prus i Austrii; żadne terytorjum austriackie nie ma być ustąpione (chyba tylko dotyczy to Prus, gdyż inaczej ustąpienie Wenecji zostawałoby w sprzeczności z tą propozycją). Austrija ustępuje Prusom swe prawa do księstw nadelbańskich, zamiast wynagro-

orderami ozdobionymi panami, którzy nie zaniebują wpływać na męża przez żonę. Często wypadają jej być obecną na śniadaniu w mieście, w Mokotowie lub Marymoncie, lub na zajmującym posiedzeniu sejmu którego rezultat jest dla niej bardzo ważnym; udaje się także do handlarza koni angielskich które ogląda, lub nakoniec na przegląd wojsk, muzykę u św. Jana, lub do Jasiewicza i Hampla, dla obejrzenia świeżo nadesłanych mebli; załatwia wszystkie te interesa, słucha, ogląda i cenia wszystko razem, lub jedno po drugim, w dobrem lub złym usposobieniu, z zadowoleniem lub nagana, w przeciągu kilku godzin lub minut, pojedynczo w kilku przedpołudniach, lub na jeden raz wszystko.

Wszystko to zajmuje panią do 2-iej lub 3-iej z południa, o której to godzinie robi wielką tualetę, i wsiada do powozu. Forejter trzyma stawające dębem konie, stangret trzaska z bata, lokaje zamykają drzwi od pojazdu a na słowo: „jedź,” cały pociąg wyrusza z podwórza przez bramę, gdy tymczasem czterech do pięciu lokaj w liberji skacze z niebezpieczeństwem życia na swe miejsca z tyłu powozu.

Jeżeli zaś zostaje w domu, to daje wielkie obiady. W tym przypadku wpadają powozy do pałacu, tak jak jej własny zwykł wpadać do innych. Okna wielkiej sali są otwarte również jak wielki balkon, na którym stoją grupy panów i dam, tworzące śliczną i błyszczącą galerję powiększającą się chwila przez nowo przybywających gości.

Gdy wszystko to dzieje się w apartamentach zaję-

tych przez pana i panią, dzieci ze swej strony nie pozostają bezczynnymi. Na pokojach córki zajęci są mistrze języków, tańca, fortepianu i rysunków, lub bywają odprawieni z powodu że księżniczka cierpi ból głowy lub narzeka na brak powietrza. W pokojach zaś synów dają się słyszeć rozdzierające uszy i świszczące tony skrzypiec lub fletu, wraz z brzękiem papierów i szmerem poloneza; lub też radośne okrzyki półtuzina młodych ludzi, bijących i goniących się przewracając stoły i krzesła. Wśród tego piekielnego hałasu można usłyszeć głosy groźących lub klnących rozmaitych mistrzów, którym towarzyszy śmiech głośny, gdy tymczasem na podwórzu kilka koni tatarskich, przeznaczonych dla książąt i ich towarzyszy do przechadzki, rozkopuje bruk z niecierpliwością. Młode towarzystwo schodzi nareszcie, na łeb na szyję wsiada na konie i opuszcza co koń wyskoczy podwórze pałacu, pozem i tu wszystko się uspokaja.

Skoro tylko państwo opuszczą dom, lokaje, pokojówki i stróże, rozpoczynają ruch, czyszcząc podwórze, wschody, sale i pokoje sypialne. Reszta służących, oprócz jednego lub dwóch, którzy pozostają na straży udają się każdy swoją drogą; a mianowicie mężczyźni do restauracji, do kawiarni, lub do domów gry, kobiety zaś do kościoła, za sprawunkami lub na wizyty. Pisarze, mistrzowie dworu, intendenci domu, oddalają się każdy za swemi interesami lub rozrywkami, i nie powracają przedź, jak w chwili w której spodziewają się powrotu państwa, a często dopiero na drugi dzień. W tym czasie, żaden obcy, przyjaciel

domu, lub interesant nie dowie się niczego o państwie. Pozostający służący nie wiedzą gdzie państwo się znajdują, a jeżeli wiedzą, to nie są w możności poinformować interesanta, gdyż z nudów i dla przepędzenia czasu upili się jak sztoki i zerwawszy się z śmiertelnego snu w skutek opilstwa, nie są zdolni do niczego. Oprócz tego w Warszawie istnieje także obyczaj, iż lokaj nie odsyła do domów lecz każe im czekać po kilka godzin, chociażby w najtwardszej zimie. Często nawet, kiedy spozstrzeże się powóz i konie szukanego stangreta przed jakim pałacem, to jeszcze nie można poręczyć że znajdzie się tam tego, kogo się szuka, bo ten pojechał z innym stangretem, w tegoż powozie gdzieindziej a pożyczyl swego powozu i koni innemu stangretowi, jednym słowem, można jeździć po całych godzinach i nie znaleźć tego kogo się szuka. Do tego należy przydać jeszcze, iż służący, jeżeli myślą, że pan lub ich pani zostaną dłużej czas na jednym miejscu, jak np. na sejmie, w teatrze lub na balu, wtenczas udają się do najbliższej karczmy, gdzie piją i grają w karty, nie troszcząc się o nic, dopóty nie mają im być potrzebni. Tak samo i stangreci odchodzą często powozów dla pokrzepienia się w szynku kieliszkiem wódki. Dla tego też od jednych również jak od drugih nie można się niczego dowiedzieć, nieznając ich schronienia, a sami państwo ukazując się przedź niż mniemano, zmuszeni są oczekiwać na swą służbę, lub kazać szukać lokaj i stangretów, przez obcych służących, płacąc im za fatygę.

Konie najczystszej rasy, kosztujące do kilku set

dzenia za koszta wojenne. Do Prus mają być wcielone Szlezwig-Holsztynja, Meklemburg, Hesja, Brunswik, a granicę ich na zachodzie ma stanowić Ren. Monarchowie pozbawieni swych posiadłości, mają być wynagrodzeni w prowincjach leżących nad Renem i Maas; pomiędzy Bawarją a Badenem nastąpi zamiana posiadłości (zapewne nadreńskiego Pfalzu). Mieszkańcy Landau mają głosować czy chcą należeć do Francji czy do Badenu, a ludność doliny Saar, czy do Francji czy do nowych państw nadreńskich. Propozycje te są tylko bardziej szczegółowo obrobionem powtórzeniem tego, co jeszcze przed wojną pisały dzienniki francuskie, a szczególność ich nie stanowi jeszcze rękojmi ich wiarygodności.

Ciągle jednakowo wiadomości o księstwach naddunajskich z jednego dnia, zaprzeczają wiadomościom z dnia poprzedniego; tak dzisiejszy nasz telegram z Konstantynopola donosi, że konferencja posłów mocarstw wraz z ministrem Porty postanowiła uznać księcia hohenzolernskiego za hospodara Rumunji z prawem dziedzictwa w prostej linii; nie ulega wątpliwości, że warunki o jakich wczoraj wspominały wiadomości z Bukaresztu, nie zostały przyjęte przez posłów mocarstw opiekuńczych.

Przy oddaniu dziennika na prasę otrzymaliśmy niżej zamieszczający się telegram z Wiednia, który z powodu swej ważności i pochodzenia, wymaga koniecznie potwierdzenia.

Zwracamy uwagę czytelników naszych na zamieszczoną poniżej korespondencję ze Lwowa.

Telegramy.

Z w i t t a u, 12-go lipca. Benedetti tu przybył. Dziś główna kwatera pruska przeniesiona została do Czernohory.

P a r y ż, 12-go lipca. Pays powiada: Szczegóły podane przez France o pruskich propozycjach są umiarkowane. Jest nadzieja że we wtorek zostaną one przyjęte. W sobotę eskadra z Tulonu odpłynie na morze adriatyckie.

K o n s t a n t y n o p o l, 13-go lipca. Konferencja posłów wspólnie z ministrem Porty postanowiła uznać księcia hohenzolernskiego z prawem dziedzictwa w prostej linii.

W i e d e Ń, 14-go lipca. Dzisiejsza *Presse* powiada, że pośrednictwo Francji, przynajmniej na teraz, pozostało bezskuteczne; Austria postanowiła własnym siłom i wytrwałości, postanowiła nie cofnąć się przed największymi wysileniami, dla utrzymania stanowiska wielkiego mocarstwa.

Z widowni wojny.

S w i t a w a (Z w i t t a u), 11 lipca. (Wiadomość przywieziona do Horzyc przez kurjera.) Dziś w południe król pruski przybył tu z wielką kwaterą główną. Kilka brygad austriackich stoi tylko o dwie mile na północ ztąd, pod Landskroną (na południe od krańca południowego hrabstwa Głat). Wysłane zostały przeciw nim z Hohenmauth, przez Böhmisch Trübau, wojska korpusu gwardji. Z powodu nieustannego marszu i niepogody, wojskom obu armij pruskich dany będzie dzień wypoczynku. Dezerterowie i wieśniacy opowiadają, że austriacka armja północna cofa się ku południowi. Z innych wiadomości okazuje się, że nawet linja Ołomuniec-Brüna nie będzie zajęta przez armję północną, tak, iż obie te twierdze pozostawione zostaną własnym siłom obronnym, cała zaś armja austriacka zajmie pozycje nad Dunajem. (*N. Preus. Z.*)

* *Berlin, 12 lipca.* Ołomuniec ma być pozostawiony na stronie i armja pruska posuwa się wprost na Wiedeń. Zdaje się, że główne siły resztek armji austriackiej zwracają się w tę stronę, gdyż podług zeznań dezerterów, Benedek cofa się śpiesznie na południe. Wąwozy przed Brnem (Brünn), pomiędzy Adamsthal i Blansko, zajęte zostaną niezawodnie bez walki przez wojska pruskie, albowiem austriacy, będąc tu pobici, nie znaleźliby już żadnego punktu oparcia ani żadnej linii obronnej, chyba aż nad rzeką Thaja. Rozstawienie wojsk austriackich pomiędzy Brnem i Ołomuniec, o czem wspominały niektóre gazety, nie było nigdy uważane przez kompetentnych wojskowych za możebne. Z liczby środków obrony, jakie Austria posiada jeszcze w Morawji, ważne są jedynie załoga Ołomuńca i kilka brygad austriackich zapędzonych po bitwie pod Königgrätz w góry od strony hrabstwa Głat i znajdujących się obecnie w okolicach Landskrony. Załoga Ołomuńca zostanie wkrótce całkiem obsadzona, albowiem podług wiadomości austriackich, prusacy zajęli już miasto Sternberg (o 4 mile od Ołomuńca), wkrótce zaś oddziały głównej armji pruskiej zbliżą się do tej twierdzy od zachodu. Przeciw pomienionym brygadam austriackim, znajdującym się w okolicach Landskrony, wysłane zostały wojska z korpusu gwardji; zabranie przeto tych brygad do niewoli jest jedynie kwestją kilku dni. Można uważać, że całe Czechy są już teraz w posiadaniu prusaków, gdyż stolica tego kraju, Praga, otrzymała załogę pruską. Również zajęty został przez prusaków Szląsk austriacki. (*Nordd. A. Z.*)

* *Pardubice, 9 lipca.* Otrzymało tu dziś niezawodną wiadomość, że Praga zajęta została przez wojska pruskie; droga żelazna do tego miasta znajduje

się jeszcze w dość dobrym stanie, tak iż można po niej jeździć; posłano jazdę, która ma utrzymywać komunikację z Pragą. W ten sposób całe Czechy znajdują się w ręku rządu pruskiego. (*Tamże.*)

* *S w i t a w a (Z w i t t a u), 11 lipca.* Kwatera główna pruska ma być przeniesiona jutro do Czernahory, o 3 mile od Brna (Brünn). (*Wolffs T. B.*)

* *Krak. Z.* donosi: Dowodzący wojskami w Krakowie, otrzymał od zarządzającego Szlązkiem austriackim następujący telegram, datowany w Cieszynie, 11-go b. m.: Podług ponownych, nie zbyt wiarygodnych wiadomości, załoga Opawy miała być zwiększona o 2,000 ludzi. Mianowany już tam został pruski komisarz cywilny. Obstalowano tam przez rekwizycję kilka tysięcy ręczników, miednic, koszul i spodniej bielizny. Naczelnik okręgu Friedek, telegrafował wczoraj wieczorem, że dwie kompanje prusaków idą do Friedek. Urząd celny przeniesiony został do Morawki. Na zapytanie telegraficzne, posłane do Friedek, odpowiedziano, że do miasta tego nie przyszły wojska pruskie, lecz że Schönbrunn zostało zajęte przez nieprzyjaciela. W Oderbergu spodziewają się lada chwila załogi pruskiej.

* *Ołomuniec, 9 lipca.* Korespondent specjalny dziennika wiedeńskiego *Debatte* pisze ztąd: Feldceugmistrz Benedek przybył tu dziś o g. 9½ wraz ze swą kwaterą główną. Wczoraj zaszła pod S w i t a w a (Z w i t t a u), przy cofaniu się wojsk, utarczka pomiędzy dwoma szwadronami jazdy pruskiej, które miały z sobą dwa działa, a oddziałem 10 go korpusu armji austriackiej. Prusacy zostali odparci. Podróźni opowiadają, że słyszeli dziś huk dział w stronie północnej od Przerowa (Prerau).

* *Nord* pisze pod dniem 11-m b. m.: Wrażenie jakie wywierają wiadomości otrzymane od wczorajszego wieczora z rozmaitych punktów Europy, jest w ogóle dość pomyślne. Zdaje się że układy wszczęte w przedmiocie zawarcia zawieszenia broni, są stanowczo na dobrej drodze, jakkolwiek dalecy jesteśmy od podzielenia w zupełności optymistycznych przewidywań w tym względzie pism półurzędowych paryżkich. Lecz ponieważ z drugiej strony, trudno nam uwierzyć, ażeby zawieszeniu kroków wojennych nie towarzyszyło porozumienie się co do podstaw przyszłego pokoju, przeto zawarcie zawieszenia broni, wybiłoby prawie nieuniknienie ostatnią godzinę wojny. Zachodzi pod tym względem znaczna różnica pomiędzy dzisiejszem zawieszeniem broni, a tem które przerwało było na chwilę ostatnią wojnę duńską. To ostatnie zawieszenie broni było wyłącznie militarne i konferencje londyńskie otwarte zostały bez żadnego programu zawczasu nakreślonego; konferencje te przeto musiały chwycić się dzieła pokoju u samego jego źródła, bez żadnej normy zawczasu oznaczonej; wiadomo, że się one nie powiodły. Zawieszenie broni, które spodziewają się przywieść do skutku pomiędzy Austrią, Prusami i Włochami, dokonywa się wśród odmiennych warunków, i rzecz można, że po zrobieniu tego pierwszego kroku, dokonaniem zostanie najtrudniejsze zadanie, byle następnie nie wyszły na jaw, po za obrębem stron bezpośrednio interesowanych, jakie nowe pretensje, zdolne unicestwić w ostatniej chwili osiągnięte już rezultata. Spodziewamy się, że ewentualność ta nie będzie miała miejsca, i że rozmaite

dukatów, można widzieć stojące od sześciu do ośmiu godzin na powietrzu w najsilniejsze mrozy. Dla tego też sztywnieją, chudną i stają się w krótkim czasie zupełnie nieużytecznymi, a tem więcej iż zaraz po takim długim przystanku i przeziębieniu, w skutek zbytecznego pędzenia i zgrzania, przechodzą nagle w przeciwny stan. Lecz ta częsta zmiana koni służy za oznakę wielkiej wytworności. Okrywają ich wprawdzie najśliczniejszymi dekami z najcieńszej wełny angielskiej, dla okazania przepychu; lub też drogimi futrami, również jak ubierają stangretów w długie suknie futrzane, a lokaj w grube futra wilcze. Mimo to, odmrożone nogi, ręce i nosy u ludzi, również jak i nozdrza i uszy u koni, są w zimie wypadkami zwyczajnymi.

Godzina obiadowa, która zgromadza w innych domach rozproszonych członków familji, i która w Warszawie następuje pomiędzy trzecią a czwartą, nie jest tam wcale obowiązującą. Widziano, że pani domu może obiadować w innym domu, lub na swych pokojach, sama lub w towarzystwie przonem, bez wiedzy pana, którego to wcale nie wiąże, chociażby nawet i wiedział o tem. Jeżeli pan znajduje się na posiedzeniu rady państwa, gdzie rozstrzygają się sprawy ważne dla jego stronnictwa, to musi koniecznie czekać na rezultat takowego chociażby do samego wieczora. W tym przypadku nie jada wcale w domu, a udaje się na kilka minut do restauracji lub też do jednego z przyjaciół, któremu rozprawy nie wydają się tak ważnymi, i który w takim razie jest u siebie na obiedzie,

lub każe sobie przynieść kubek czekolady do przedpokoju sali — gdzie odbywa się posiedzenie. Gdy znajduje się u swej ulubionej, to restauracja dostarcza obiady dla nich obojga, jeżeli mu się tam podoba, a jeżeli jest u swej przyjaciółki to zostaje u niej na obiedzie, w razie gdy się gdzieindziej nie zamówiła. Jeżeli zaś odbywa przechadzkę konno po za obręb miasta, podczas pięknej pogody, obiaduje w Woli, w Marymoncie lub w Wilanowie, jednym słowem, zostaje tam gdzie mu się najlepiej podoba, i nie ma żadnego powodu, do szukania własnego stołu w domu. Tak samo dzieje się z jego dziećmi. Jeżeli przechadzka zaprowadziła ich do Łazienek, zostają tam na obiedzie, a jeżeli udają się z wizytą do pokrewnego lub pokrewniej, w mieście lub w jakiej willi, to zostają tam z całym towarzystwem. W razie gdy im się nastęrcza inna wycieczka, przypadająca im do gustu, przyłączają się do niej nie troszcząc się bynajmniej czy wrócą o 3-iej, 10-iej lub 12 po północy, również jak i rodzice, wcale się nie niepokoją ich nieobecnością jeżeli tylko są przekonani że towarzyszą im mistrze dworu i reszta służby. — Córka prowadzi jeszcze najregularniejsze życie, nie będąc w wieku, pozwalającym jej bawić w wielkim świecie, i robić wycieczki samej lub z ochmistrzynią. Pozostaje zatem największą część dnia w domu, a w najlepszym razie udaje się do przyjaciółki równegoż wieku, lub do Saskiego ogrodu, do teatru i na bal dziecienny. Bywają często wypadki, że w razie gdy nikogo nie ma w domu, sprowadzają jej obiad z pobliskiej restauracji. Tym sposobem upływa

często dwa do trzech dni, w przeciągu których, nie widzi ani na chwilę ani matki, ani ojca i braci, również jak i ostatni jej nie widzą. Częstoć cała familja jeździ się w obcym miejscu, niespodziewając się spotkać tam jedno drugiego. Jeżeli, wypadkiem, mężowi idzie o to, aby wiedzieć gdzie znajduje się żona, dowiaduje się o niej bez ceremonji od jej tymczasowego przyjaciela, od którego nieochybnie otrzyma pożądaną wiadomość. Tak samo i z taką samą spokojnością dowiaduje się żona o mężu od przyjaciółki jego i często zdarza się, że dowiaduje się od żony swego przyjaciela o mężu, a ten z drugiej strony dowiaduje się od męża przyjaciółki o jego żonie. Taka tu panuje i tolerowana jest swoboda pod tym względem.

Popołudnie, którego połowę przepędzili tak samo jak przedpołudnie, przepędzają przy obiedzie, przy którym, porą zimową, zaskoczy częstokroć nadchodząca noc ochotczych gości. Po obiedzie następuje widowisko, rozpoczynające się pomiędzy szóstą a siódmą, lecz na którym nie znajdują się, jeżeli zasiedli później jak zwykle do stołu, lub pozostali przy nim dłużej z powodu licznych i wytwornych potraw i przysmaków. Tymczasem drugi dom daje koncert o 8-iej, trzeci zaś urządza gry, a czwarty teatr amatorski, wszystko to o jednej i tej samej godzinie. Chciwi zabawy mają zatem wybór pomiędzy trzema domami; księżę wybiera teatr amatorski, a księżna koncert, podczas gdy synowie i córka udają do teatru. Nie korzystają tego wieczora z towarzystwa wielkiego świata, lecz na piwnik, nie omieszkują nigdy przybyć, chociażby tyl-

